

İLKÖĞRETİMDE UYGULANAN BEDEN EĞİTİMİ DERSİ İÇİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DOKÜMAN TEMİNİ VE MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINCA HAZIRLANAN DERS PROGRAMLARININ AMACA ULAŞMA DERECEŚİ

*Okt. Yavuz TANYERİ

Supplying of the primary school teacher's documents for physical education in the primary schools and the statures of reaching the aim in realizing the programmes prepared by the ministry of education.

ÖZET

Araştırmada ülkemizdeki ilköğretim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi için doküman temini ve Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan müfredat programlarının amaca ulaşp ulaşmadığını tesbit etmek amacıyla ilköğretimde görev yapan sınıf öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Uygulanan anketin sonuçları tablolar halinde sunularak tartışılmıştır.

SUMMARY

In this study, an application of a questionnaire was carried out to determine whether or not the curriculum prepared by the ministry of national education reached it's objectives and to obtain documents for the physical education courses for the class teachers who serve in the primary school institutions. The results of the questionnaire were given in tables discussed.

GİRİŞ

Bilim çağı olan yirmi birinci yüzyılda, insanlık yılların birikiminden daha büyük bir bilgi birikimi beklenmektedir.

Bilim toplumu, bilimselliği davranış haline getiren milletler ve Toplumlar kuracaktır. (1: s.26) Bilim toplumunu kuranlar çağa, evrene zamana ve zamanın içinde yapılan ve yapılacaklara hakim olacaklardır. Çünkü bilimler, daha çok ve yeni bilgi aramakta; daha yeni bilgiye sahip olanlar üretici olabilmektedirler. (8: s.64) Bu nedenle eğitimcilerin kendini yenileyebilmesi ve çağdaş gelişmelerden haberdar olabilmesi için gerekli olan yardımcı kaynak(doküman) temini ile başarılı öğretmenlik arasındaki ilişkinin bulunması gerçeği yadsınamaz. (6: s.17) Bilgi toplumunda maddi üretim bilgi üretiminin gerisinde kalmıştır. Çünkü bilgi toplumunda öncelik bilgiye verilir. (3: s.81) Bilginin kaynağını bilimsel düşünce bilişim teknolojisi oluşturmaktadır. Derslerden daha iyi verim alabilmek ve ileriye dönük kestirimler yapmak, toplumu tanıyarak, toplumun eğitimle ilgili süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik tespit ve önerileri geliştirmek ve bilgi toplumunun oluşturulmasını hızlandırmak, amaçlarına hizmet eden çalışmaların kapsamı içine giren ek kaynak temini ve takibinin yapılması bir zorunluluktur. Bu nedenle sınıf öğretmenlerine anket uygulanıp, beden eğitimi ve sporla ilgili yardımcı kaynak temini ile ilgili sorular sorulmuştur.

Araştırmanın Evreni, Örneklem Modeli ve Uygulanışı:

Araştırma evrenini,1998-1999 öğretim yılında Aksaray, Denizli, Erzurum ve Mersin illerinde rasgele seçilen 34 ilköğretim okulunda görev yapan 68 Yönetici, 218 öğretmen uygulanan anket oluşturmaktadır.

Sayıtlar:

1-Yönetici ve öğretmenler, hazırlanan anketi cevaplandırırken gerçek uygulamaları ve görüşleri yansıtmuşlardır.

2-Hazırlanan anket formlarının kapsam geçerliliğinde başvuru uzmanların düşünceleri "yeterli"dir.

Anketin Değerlendirmesi:

Tablo.1'de İlköğretimdeki öğretmenlerin oyun, beden ve spor eğitimi ile ilgili doküman temin edip edemedikleri incelenmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin beden eğitimiyle ilgili doküman temini.

Doküman temini	f	%
Temin edebilen	48	23.52
Temin edemeyen	130	63.73
Kısmen temin eden	26	12.75
Toplam	204	100.00

Verilere göre öğretmenlerin çoğunluğunun (%63.73) beden eğitimi dersi ile ilgili doküman temin edemediği, buna rağmen temin edenlerin çok az (%12.75) olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin başvuracağı tek kaynak MEB TTK'ca hazırlanan ilköğretim beden eğitimi müfredat programıdır. Bu programda da konular ana başlıklar halinde verilmiştir. Bu nedenle eğer öğretmen verilen konu hakkında yeterli bilgiye sahip değilse ve de öğretmenin elinde yeterli dokümanı da yoksa; müfredatın uygulanabilirliği söz konusu olmayacaktır. Bu itibarla MEB tarafından öğretmenlere doküman hususunda yardımcı olunması gerekmektedir inancındayız.

Tablo 2. MEB'ca hazırlanan müfredatlara uyum.

Görüşler	f	%
Evet	36	17.64
Hayır	88	43.14
Kısmen	80	39.22
Toplam	204	100.00

Öğretmen bir konuyu ne kadar bilirse bilsin elinde o konuyla ilgili yeterli doküman yoksa verilecek ders bilimsel esaslara uygun olmayacaktır kanısındayız. Burada dikkat çeken bir husus; beden eğitimi veriyorum diyenlerin (%70,58) büyük bir ihtimalle araç- gereç sorunu olan okulların öğretmenleri oldukları, % 29.42'lik bir orana sahip olup ta müfredatı takip ediyorum diyenlerin ise spor alanı ve araç-gereç açısından diğerlerine göre biraz daha imkan sahibi oldukları kanısındayız.

Tablo 2'de Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen beden eğitimi dersi müfredat programının tam olarak uygulanıp uygulanmadığı incelenmiştir. Verilere göre MEB'nca hazırlanan müfredatlara uymayanlar (%43.14) ve kısmen uyanlar birbirine yakın bir oran oluştururken, uymayanların oranının yüksek olduğu görülmektedir. Bu da MEB'ca hazırlanan programların uygulanabilirliğinin az olduğu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 3. Müfredat programlarının içeriği ile dersin amaca ulaşma oranı.

Amaca Ulaşma	f	%
Çok Az	16	7.84
Az	48	23.54
Orta	116	56.86
Yeterince	24	11.76
Toplam	204	100.00

Tablo 3'de MEB'nca hazırlanan beden eğitimi ders programının içeriği ile dersin amaçlarma ne ölçüde ulaşılabilirdiği incelenmiştir. Verilere göre MEB'ca hazırlanan programa bakıldığında yeterince diyenlerin çok az (%11.76) olduğu, buna rağmen uyanların (%56.86) oranının ise ortalarda kaldığı görülmüştür.

Tablo 4. Ders aracılığıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenenlerin amacına ulaşp ulaşmadığı.

Amaca Ulaşma	f	%
Çok Az	14	6.36
Az	58	28.43
Orta	64	31.38
Yeterince	68	33.33
Toplam	204	100.00

Tablo.4'deki beden eğitimi dersi aracılığıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenenlerin amaca ulaşp ulaşmadığı incelenmiştir. Yeterince diyenlerin % 50'nin çok altında olması, dersin amaca ulaşmasında bazı problemlerin yaşandığı kanısınayız.

Tablo 5. Ders Programlarının hedeflere ulaşma oranı.

Hedefe ulaşıyor mu	f	%
Evet	116	58.28
Hayır	38	18.22
Kısmen	50	23.60
Toplam	204	100.00

Tablo.5'de oyun ve beden eğitimi ders programlarının hedefine ulaşp ulaşmadığı araştırılmıştır. Verilere göre programların hedefe ulaştığı (%58.28)ni bildirenlerin ise ortalamanın biraz üzerinde olması, buna rağmen hedefe ulaşmadığı (%18.22)ni bildirenlerin de çıkması da dikkat çekicidir.

Anketimizin bir diğer sorusunda, öğretmenlerin beden eğitimi dersinden istenilen verimin alınabilmesi ve amaca ulaşılabilmesi yapılması yönünde önerilerinin neler olduğunu yazılı olarak bildirmeleri istendi.

Genel olarak öneriler:

- Salon araç - gereç,
- İdarenin ilgisi ve bakış açısı,
- Öğrencilerin malzeme temini,
- Ailelerin bakış açısı,
- Sporu teşvik için okul müsabakaların artırılması,
- Beden eğitimi öğretmeni ihtiyacının karşılanması,
- Dersin branş öğretmenlerince verilmesi, şeklinde olmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER:

1. Milli Eğitim Bakanlığınca spor eğitimi faaliyetleri ve beden eğitimi ders programları hazırlanırken bölgesel şartlar ve uygulanabilirlik prensiplerinin gözardı edildiği,
2. Beden eğitimi ve sporu teşvik etmeye yönelik yeterli faaliyet yapılmadığı, Fakültelerinin, Sınıf Öğretmeliği Bölümlerindeki "Beden Eğitimi Yan Alanının" sadece programda olup hiç bir okulda uygulamaya konulmadığı,
3. Beden ve spor eğitimi çalışmalarında ilke, her çocuğun aynı seviyede değil, her birinin kendi yeteneğine göre gelişimi sağlanması gerektiği halde programların genel olarak hazırlandığı,
4. Beden ve spor eğitimi için yeterli alan olmaması halinde, okulda dersin yapılabileceği varsa geniş bir oda ayırma yoluna gidilmediği,
5. Ailelerin bakış açılarının değişebilmesi yönünde MEB' na bağlı Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerince kurslar düzenlenmesi,
6. Okul idarelerinin beden eğitimi dersine yaklaşımının daha iyimser olması yönünde bakanlıkça tedbirler alınması.

KAYNAKLAR:

1. Akyüz, Yahya. Türk Eğitim Tarihi, İstanbul, 1993.
2. Baltacıoğlu, İ.Hakkı. Talim ve Terbiyede İnkilâp Yayınları, İstanbul.
3. Erden, Münire. Temel Eğitim Süresi, Çağdaş Eğitim, Ankara, 1991.
4. Günışık, Ertuğrul. İlkokullarda Beden Eğitimi, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1973.
5. MEB. İlköğretim Okulu Programı, Mevzuat Dizisi: 297, İstanbul, 1997.
6. MEB. Milli Eğitim Şur'a Kararları. 10'dan 15.Şur'aya kadar.
7. MEB. Tebliğler Dergileri,
8. Sönmez, Veysel. Program Geliştirmede Öğretmen Elkitabı, Ankara, 1993.